Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XXXV.

wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 16. Maja 1851,
w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: 4. Czerwca 1851.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XXXV. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabs am 16. Mai 1851,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 4. Juni 1851.

Część XXXV.

wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 16. Maja 1851,
w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: 4. Czerwca 1851.

117.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. Maja 1851,

którem się w skutek Najwyższej uchwały z dnia 12. Maja 1851. obwieszcza organizacya politycznej administracyi w Siedmiogrodzie.

Stosownie do Najwyższego postanowienia z dnia 12. Maja 1851, wydają i obwieszczają się następujące postanowienia względem urządzenia politycznej administracyi w Wielkiem-Księstwie Siedmiogrodu:

§. 1.

Na czele politycznej administracyi kraju, stoi namiestnik (gubernator), swą siedzibę w Hermansztadzie mający.

Personale, pod jego kierownictwem, interesami administracyjnemi zawiadywać mające, składa się z odpowiedniej liczby radzców namiestniczych, sekretarzów, koncepistów i urzędników manipulacyjnych.

§. 2.

Pod względem administracyjnym, dzieli się kraj koronny Siedmiogrodu, wraz z krajem Sasów, na pięć okręgów administracyjnych, czyli obwodów.

Kraj Sasów, stanowi sam przez się jeden obwód z głównem miastem Hermansztadem.

Inne obwody, noszą nazwy od głównych miast: Karlsburga, Klausenburga (Kołozwaru), Dées i Máros-Vásárhely.

§. 3.

Administracyą każdego obwodu, kieruje i zawiaduje prezydent obwodowy.

Prezydent obwodowy kraju Sasów: nosi z dawnych czasów tytuł: „hrabi narodu saskiego“.

Prezydenci rządów obwodowych, co do urzędowego ich stanowiska, są namiestnikowi podporządkowani; tymże przydaje się odpowiednia potrzebie służby liczba radzców obwodowych, koncepistów i urzędników manipulacyjnych.

§. 4.

Obwody dzielą się na polityczne powiaty, czyli starostwa powiatowe, noszące nazwy podług siedliska władzy powiatowej.

Administracyą każdego powiatu politycznego, kieruje starosta powiatowy, który bezpośrednio prezydentowi obwodowemu jest podporządkowany, i któremu do załatwiania interesów, przydzieleni są komisarze powiatowi i urzędnicy manipulacyjni.

XXXV. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 16. Mai 1851,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 4. Juni 1851.

117.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 12. Mai 1851,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 12. Mai 1851 die Organisation der politischen Verwaltung im Grossfürstenthume Siebenbürgen kundgemacht wird.

In Gemässheit der Allerhöchsten Entschliessung vom 12. Mai 1851 werden nachstehende Bestimmungen über die Einrichtung der politischen Verwaltung im Grossfürstenthume Siebenbürgen erlassen und kundgemacht:

§. 1.

An der Spitze der politischen Verwaltung des Landes steht der Statthalter (Gouverneur), welcher in Hermannstadt *seinen Sitz hat.*

Das Personale, welches unter seiner Leitung die Verwaltungsgeschäfte zu besorgen hat, besteht aus einer entsprechenden Anzahl von Statthaltereiräthen, Secretären, Concipisten und Manipulationsbeamten.

§. 2.

In administrativer Beziehung wird das Kronland Siebenbürgen, mit Inbegriff des Sachsenlandes, in fünf Verwaltungsgebiete oder Kreise getheilt.

Das Sachsenland bildet für sich einen Kreis mit dem Hauptorte Hermannstadt.

Die übrigen Kreise haben von den Hauptorten Karlsburg, Klausenburg, Dées *und* Maros-Vásárhely *den Namen zu führen.*

§. 3.

Die Verwaltung jedes Kreises leitet und besorgt ein Kreispräsident.

Der Kreispräsident des Sachsenlandes hat den altherkömmlichen Titel des „Grafen der sächsischen Nation" zu führen.

Die Präsidenten der Kreisregierungen sind in ihrer dienstlichen Stellung dem Statthalter untergeordnet, und es wird ihnen eine dem Bedürfnisse des Dienstes entsprechende Anzahl von Kreisräthen, Concipisten und Manipulationsbeamten beigegeben.

§. 4.

Die Kreise werden in politische Bezirke oder Bezirkshauptmannschaften getheilt, welche nach dem Sitze der Bezirksbehörde zu benennen sind.

Die Verwaltung jedes politischen Bezirkes leitet ein Bezirkshauptmann, welcher unmittelbar dem Kreispräsidenten untersteht, und welchem zur Besorgung der Geschäfte Bezirkscommissäre und Manipulationsbeamte zugetheilt werden.

Władza powiatowa, jest w powszechności pierwszą instancyą we wszystkich sprawach politycznych.

§. 5.

A. Objętość i odgraniczenie owych pięciu obwodów, znajduje się w załączeniu *A.* opisane.

B. Przegląd *B.* zawiera podział obwodów na polityczne powiaty, a oraz wyszczególnienie obrębów sądowych, które każde starostwo powiatowe zawierać ma, z zastrzeżeniem tych zmian, które przy przeprowadzeniu organizacyi, co do liczby i odgraniczeń powiatów, lub innych terytoryalnych wyrównań, za potrzebne lub stosowne będą uznane, i po zasięgnieniu wyższego zezwolenia, przedsiębrane.

§. 6.

Przełożeni politycznych władz administracyjnych, są odpowiedzialnymi za cały tok urzędowania. Oni obowiązani są polecenia i rozporządzenia władz przełożonych, ściśle i spiesznie wykonywać, w celu przekonywania się o stanie i porządnej administracyi powierzonego okręgu rządowego, częste podróże odbywać i o wszystkich ważniejszych wypadkach, do swych przełożonych sprawozdania zasełać.

Podrzędne personale, nad którem przysłuża im władza dyscyplinarna, w obrębie oznaczonym przepisami istniejącemi, lub wydać się mającemi, jest jak najściślej obowiązane, służbowe zarządzenia i polecenia urzędowych swych przełożonych punktualnie i bezzwłocznie wykonywać, i przekazane sobie interesa, wedle ich poleceń sprawować.

§. 7.

O ile nie nastąpi inne jakie rozporządzenie ze strony wyższej władzy, zastępuje w razie przeszkody, miejsce namiestnika, w sprawach administracyi politycznej, pierwszy radzca namiestniczy, miejsce prezydenta obwodowego, radzca obwodowy z rangi pierwszy, a nareszcie miejsce starosty powiatowego, pierwszy komisarz powiatowy w siedlisku urzędu znajdujący się, z rangi innych poprzedzający.

§. 8.

Namiestnikowstwu, rządom obwodowym i starostwom powiatowym, wyznaczy się na wynagrodzenie za podróże urzędowe w właściwym okręgu administracyjnym, pauszale podróżowe, a na załatwienie czynności pisarskich, tudzież na opędzenie wydatków urzędowych i kancelaryjnych, pewne pauszale kancelaryjne.

W przypadkach przesiedlenia, niemniej w urzędowych podróżach, poza okręgiem administracyjnym, pozostawia się urzędnikom prawo wynagrodzenia, jakie się im wedle istniejących rozporządzeń należą.

Każdej władzy politycznej, przydane jest potrzebne służalstwo.

§. 9.

Polityczni urzędnicy równej klasy dyetowej i równego płacy stopnia w kraju koronnym, stanowią między sobą stan konkretalny, choćby nawet i przy rożnych byli ustanowieni władzach. Posuięcie na wyższy stopień płacy w jakiej kategoryi służbowej, nie jest stopniowe, i nie zawisło od pewnego siedliska urzędowego, lecz od zamianowania na wyższy stopień płacy.

Die Bezirksbehörde bildet in der Regel die erste Instanz in allen politischen Verwaltungsangelegenheiten.

§. 5.

Der Umfang und die Abgränzung der fünf Kreise ist in der Beilage A beschrieben. A.

Die Uebersicht B enthält die Eintheilung der Kreise in politische Bezirke, sowie die Angabe der Gerichtssprengel, welche jede Bezirkshauptmannschaft zu umfassen hat, vorbehaltlich jener Aenderungen, welche bei der Durchführung der Organisation rücksichtlich der Zahl und Abgränzung der Bezirke oder sonstiger Gebietsausgleichungen als nothwendig oder zweckmässig erkannt, und nach eingeholter höherer Genehmigung vorgenommen werden. B.

§. 6.

Die Vorsteher der politischen Verwaltungsbehörden sind für die gesammte Geschäftsführung verantwortlich. Sie sind verpflichtet, die Aufträge und Anordnungen der vorgesetzten Stellen genau und schleunig zu vollziehen, durch wiederholte Bereisungen sich von dem Zustande und der geregelten Verwaltung des ihnen anvertrauten Amtsgebietes zu überzeugen, und über alle wichtigeren Vorkommnisse Bericht an ihre Vorgesetzten zu erstatten.

Das unterstehende Personale, worüber ihnen die Disciplinargewalt innerhalb der durch die bestehenden oder zu erlassenden Vorschriften bestimmten Gränzen zusteht, ist strengstens verpflichtet, die dienstlichen Anordnungen und Aufträge der Amtsvorsteher pünctlich und ungesäumt zu vollziehen, und die ihm übertragenen Geschäfte nach den Weisungen derselben zu behandeln.

§. 7.

In Verhinderungsfällen wird, in soweit nicht eine andere Verfügung von Seite der höheren Behörde erfolgt, die Stelle des Statthalters in Angelegenheiten der polititischen Verwaltung von dem ersten Statthaltereirathe, die Stelle des Kreispräsidenten von dem im Range ersten Kreisrathe und die des Bezirkshauptmannes von dem am Amtssitze befindlichen, im Range vorangehenden Bezirkscommissäre versehen.

§. 8.

Als Vergütung bei ämtlichen Reisen innerhalb ihres betreffenden Verwaltungsgebietes wird der Statthalterei, den Kreisregierungen und Bezirkshauptmannschaften ein Reisepauschale und für die Besorgung der Schreibgeschäfte, sowie zur Bestreitung von Amts- und Kanzleiauslagen ein bestimmtes Kanzleipauschale bemessen.

Für Uebersiedlungsfälle und für ämtliche Reisen ausserhalb ihres Verwaltungsbezirkes bleiben den Beamten die nach den bestehenden Verordnungen gebührenden Vergütungsansprüche vorbehalten.

Jeder politischen Behörde wird die nöthige Dienerschaft zugetheilt.

§. 9.

Die politischen Beamten gleicher Diätenclasse und Gehaltsstufe im Kronlande, bilden unter sich einen Concretalstatus, wenn sie auch bei verschiedenen Behörden angestellt sind. Die Vorrückung in die höhere Gehaltsstufe einer Dienstes-Kategorie ist keine graduelle, und nicht von einem bestimmten Amtssitze, sondern von der Ernennung in die höhere Gehaltsstufe bedingt.

§. 10.

Organa politycznej administracyi, winny przy swych urzędowaniach przestrzegać istniejących ustaw i rozporządzeń, i zachowywać polecenia, które ich ze strony przełożonych władz, we własnych dochodzą instrukcyach lub w osobnych zleceniach.

Bliższe postanowienia, co do sprawowania interesów, tudzież co do służbowego stanowiska organów politycznych administracyjnych, zawiera instrukcya urzędowa.

§. 11.

Polityczna administracya, należy przedewszystkiem do zakresu ministerstwa spraw wewnętrznych. Politycznym przeto władzom przystoją naprzód: wszelkie do zakresu działań tego ministerstwa odnoszące się sprawy; z tych zaś, które do zakresu czynności innych ministeryów należą, takowe, które polecone bywają politycznym władzom do załatwienia, o ile ku temu nie są ustanowione własne, od dotyczących ministeryów bezpośrednio zawisłe organa.

W tych ostatnich gałęziach publicznej administracyi, winny polityczne władze o tyle urzędować i spółdziałać, o ile na nich jest włożone lub im przyznane ogólnemi prawnemi normami, albo zleceniami i instrukcyami, przez dotyczące ministerya, w porozumieniu z ministeryum spraw wewnętrznych wydanemi.

§. 12.

Do zakresu działalności władz politycznych, należy w ogólności czuwanie nad obwieszczeniem i wykonywaniem ustaw i nad utrzymaniem i przywróceniem bezpieczeństwa, publicznego porządku i spokojności w obrębach ich urzędowego okręgu.

Z organami stanowczo, albo też doczasowo do załatwiania pojedynczych, do tych gałęzi publicznej służby odnoszących się spraw powołanemi, mają władze administracyjne gorliwie i chętnie spółdziałać.

§. 13.

W szczególności obejmuje zakres działania politycznych organów w obrębach, oznaczonych istniejącemi, lub wydać się mającemi przepisami: utrzymanie w ewidenczi ludności, dochodzenie i zestawianie dat statystycznych, tudzież dozór nad rejestrami urodzonych, ślubów i śmierci; spółdziałanie do uzupełnienia, zaopatrzenia i kwaterowania wojska; rzecz podwód się tyczącą; użycie żandarmeryi i innych ciał straży; rzecz tyczącą się paszportów, krajowej przynależności (krajowości) i obcych; interesa przemysłowe i handlowe; dozór nad sprawami gminnemi i nad wszystkiemi miejscowej policyi dotyczącemi zakładami i urządzeniami; sprawy kościelne, szkolne i fundacyjne; nadzór nad zakładami dobroczynności i ludzkości, i nad publicznemi instytutami; zarząd więzień; dozór nad drukiem i stowarzyszeniami; staranność o utrzymanie w ewidencyi granic państwa i kraju, i o utrzymanie w dobrym stanie komunikacyj lądowych i wodnych; spółdziałanie przy wymiarze, poborze i odpisywaniu podatków bezpośrednich i dawanie pomocy organom dochodowym, w miarę ustaw o podatkach i dochodach niestałych; sprawy kultury krajowej; sprawy przywilejów; wpływ przy wywłaszczaniu, przy sporach o prawa wodne i o budowle; ułożenie budżetów dla administracyi politycznej i dla zakładów rządowych w okręgu ich urzędu.

§. 10.

Die Organe der politischen Verwaltung haben bei ihren Amtshandlungen die bestehenden Gesetze und Verordnungen zu beobachten, und die Weisungen zu befolgen, welche ihnen von den vorgesetzten Behörden in eigenen Instructionen oder in besonderen Aufträgen zukommen.

Die näheren Bestimmungen über die Geschäftsbehandlung und die dienstliche Stellung der politischen Behörden und Beamten, enthält die Amtsinstruction.

§. 11.

Die politische Verwaltung gehört zu oberst in den Bereich des Ministeriums des Innern. Den politischen Behörden stehen daher zunächst alle in den Wirkungskreis dieses Ministeriums einschlagenden Angelegenheiten, von den zum Geschäftsbereiche anderer Ministerien gehörigen aber jene zu, welche, in soferne dafür nicht besondere, von den betreffenden Ministerien unmittelbar abhängige Organe bestellt sind, den politischen Behörden übertragen werden.

In den letzteren Zweigen der öffentlichen Verwaltung haben die politischen Beamten insoweit einzuschreiten und mitzuwirken, als es ihnen durch die allgemeinen gesetzlichen Normen, oder durch die Weisungen und Instructionen auferlegt oder zugestanden wird, welche von den betreffenden Ministerien im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern erlassen werden.

§. 12.

Zur Wirksamkeit der politischen Behörden gehört überhaupt die Sorge für die Kundmachung und Vollziehung der Gesetze, und für die Aufrechthaltung und Herstellung der Sicherheit, der öffentlichen Ordnung und Ruhe im Umfange ihres Amtsgebietes.

Mit den Organen, welche bleibend oder zeitweilig zur Besorgung einzelner auf diese Zweige des öffentlichen Dienstes bezüglichen Angelegenheiten berufen sind, haben die Verwaltungs-Behörden eifrig und bereitwillig zusammenzuwirken.

§. 13.

Insbesondere umfasst der Wirkungskreis der politischen Behörden innerhalb der durch die bestehenden oder zu erlassenden Vorschriften vorgezeichneten Gränzen: die Evidenzhaltung der Bevölkerung; die Erhebung und Zusammenstellung statistischer Daten; die Ueberwachung der Geburts-, Ehe- und Sterberegister; die Mitwirkung zur Ergänzung, Verpflegung und Einquartierung des Heeres; das Vorspannswesen; die Verwendung der Gensd'armerie und sonstigen Wachkörper; die Sanitäts-Angelegenheiten; das Pass-, Heimat- und Fremdenwesen, die Gewerbs- und Handelssachen; die Ueberwachung der Gemeinde-Angelegenheiten, und aller die Ortspolizei betreffenden Anstalten und Vorkehrungen; die Kirchen-, Schul- und Stiftungssachen; die Oberaufsicht über die Wohlthätigkeits- und Humanitäts-Anstalten und öffentlichen Institute; die Verwaltung der Gefängnisse; die Ueberwachung der Presse und der Vereine; die Sorge für die Evidenzhaltung der Reichs- und Landesgränzen, und für die Erhaltung der Land- und Wasserstrassen; die Mitwirkung bei der Bemessung, Einhebung und Abschreibung der directen Steuern, und die Unterstützung der Gefällsorgane nach Massgabe der Steuer- und Gefällsgesetze; die Landescultursachen; die Privilegien-Angelegenheiten; die Einflussnahme bei der Expropriation, bei Streitigkeiten über Wasserrechte und Bauten; die Verfassung der Voranschläge für die politische Verwaltung und für die Staatsanstalten ihres Amtsgebietes.

§. 14.

Przeprowadzenie organizacyi politycznej, poleca się osobnej ministerstwu spraw wewnętrznych podlegającej komisyi organizacyjnej, pod przewodnictwem gubernatora w Hermansztadzie. Ta komisya będzie w miarę wydanego przepisu, pod 30. Czerwca 1849 przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonego, zgodnie z komisyą do przeprowadzenia organizacyi sądowej ustanowioną, w ogólności staranie mieć o zarządzenie stosownych środków, służących do spiesznego wprowadzenia nowych władz administracyjnych; takowa szczególnie powołana jest zająć się wyszukiwaniem i urządzeniem miejscowości urzędowych, rozpisaniem posad usystemizowanych, z wyjątkiem posad na prezydentów obwodowych i radzców namiestniczych, a oraz przedłożeniem wniosków ku obsadzeniu takowych, do ministerstwa spraw wewnętrznych; dalej przygotowaniem i uskutecznieniem oddania urzędu; wypracowaniem przedłożyć się mającego do wyższego zatwierdzenia projektu o instrukcyi urzędowej dla władz politycznych; a nareszcie zaprowadzeniem tych urządzeń, które się potrzebnemi ukazują dla wyłączenia i dalszego prowadzenia spraw, na przyszłość do zakresu działania politycznych organów nie należących.

§. 15.

Rozpisaniem konkursu wszystkim, którzy się służbie przy administracyi politycznej poświęcić chcą, podana jest sposobność ubiegania się o posady służbowe, stanowczo obsadzić się mające, pod wykazaniem swego uzdolnienia, a jeżeli już w publicznej znajdowali się służbie, albo jeszcze w niej zostaję, pod wykazaniem swej dotychczasowej aplikacyi. Przy obsadzeniu, należy najszczególniej wzgląd brać na dobry polityczny sposób myślenia, na wyższy stopień uzdolnienia i udowodnionego usposobienia, niemniej też na służby kompetentów, w dotychczasowem urzędowem stanowisku, ze skutkiem już pełnione.

§. 16.

Mianowania na usystemizowane posady urzędnicze przy nowych politycznych władzach administracyjnych, uważają się jako stanowcze i nadają ustanowionym tych praw i prerogatyw, jakie wedle istniejących przepisów, urzędnikom państwa przystoją.

§. 17.

Urzędnicy teraz przy jakiej władzy politycznej teraz ustanowieni, jeżeli nie będą z powodów dyscyplinarnych oddaleni, zostają na swych posadach aż do stanowczego zamianowania, a jeżeli dotychczas prowizorycznie tylko byli ustanowieni, a następnie dostąpią w politycznym zakresie stanowczej posady, czy to w swej dotychczasowej, czy też w innej jakiej służbowej własności, będzie im do czasu stanowczej ich służby policzony czas, nieprzerwanie przepędzony od dnia prowizorycznej posady w publicznym urzędzie.

§. 18.

Ze wszystkimi ustanowionymi, którzy przy ostatecznej organizacyi nie otrzymał żadnej usystemizowanej posady służbowej, postępować się winno wedle usankcyonowanego przez Najjaśniejszego Pana przepisu o rozrządzalności z dnia **13.** Grudnia **1849.**

Bach m. p.

§. 14.

Die Durchführung der politischen Organisation wird einer besonderen, unter dem Vorsitze des Gouverneurs in Hermannstadt *zusammengesetzten, dem Ministerium des Innern unterstehenden Organisirungs-Commission übertragen. Diese Commission hat nach Massgabe der unterm 30. Juni 1849 Allerhöchst genehmigten Vorschrift im Einvernehmen mit der Justizeinführungs-Commission im Allgemeinen die zur schleunigen Einführung der neuen Verwaltungsbehörden, geeigneten Massregeln zu treffen; sie ist insbesondere berufen, für die Ausmittlung und Einrichtung der Amtslocalitäten, für die Ausschreibung der systemisirten Dienstesstellen, mit Ausnahme jener der Kreispräsidenten und Statthaltereiräthe, und für die Erstattung der Besetzungs-Vorschläge an das Ministerium des Innern, für die Vorbereitung und Vornahme der Amtsübergabe; für die Ausarbeitung eines der höheren Genehmigung zu unterbreitenden Entwurfes der Amtsinstruction für die politischen Behörden; und endlich für die Einleitung jener Massregeln zu sorgen, welche sich zur Ausscheidung oder anderweitigen Besorgung der künftighin nicht mehr zum Wirkungskreise der politischen Verwaltung gehörigen Angelegenheiten als erforderlich darstellen.*

§. 15.

Durch die Concursausschreibung wird allen jenen Individuen, welche sich dem Dienste in der politischen Verwaltung widmen wollen, die Gelegenheit geboten, unter Nachweisung ihrer Befähigung, und in soferne sie bereits im öffentlichen Dienste gestanden sind, oder noch stehen, ihrer bisherigen Verwendung sich um die definitiv zu besetzenden Dienstesstellen in Bewerbung zu setzen. — Bei der Bewerbung sind vorzugsweise die gute politische Gesinnung, der höhere Grad der Befähigung oder bewährten Tüchtigkeit, sowie die in der bisherigen amtlichen Stellung bereits mit Erfolg geleisteten Dienste der Bewerber zu berücksichtigen.

§. 16.

Die Ernennungen zu den systemisirten Dienstesstellen bei den neuen politischen Verwaltungsbehörden gelten als definitiv, und gewähren den Angestellten die nach den bestehenden Vorschriften den Staatsbeamten zukommenden Rechte und Ansprüche.

§. 17.

Die dermalen bei einer politischen Behörde angestellten Beamten bleiben in soferne sie nicht aus Disciplinargründen entfernt werden, bis zur definitiven Anstellung auf ihren Posten, und es wird ihnen, wenn sie bisher nur provisorisch angestellt waren, und sie sohin eine definitive Bedienstung, sei es in ihrer bisherigen oder in einer anderen Diensteseigenschaft bei einer politischen Behörde erlangen, die Zeit, welche sie vom Tage der provisorischen Anstellung ununterbrochen im öffentlichen Amte zurückgelegt haben, in die definitive Dienstzeit eingerechnet.

§. 18.

Auf alle Angestellten, welche bei der definitiven Organisation keinen systemisirten Dienstposten erlangen, haben die Bestimmungen der Allerhöchst sanctionirten Disponibilitäts-Vorschrift vom 13. December 1849 Anwendung zu finden.

Bach *m. p.*

Załączenie A.

Opisanie objętości i odgraniczenia pięciu obwodów Wielkiego-księstwa Siedmiogrodu.

I. Obwód Hermansztadzki (kraj Sasów) obejmuje:

1. terytoryum dotychczasowych saskich powiatów Hermannstadt, Reismarkt, Mühlenbach, Leschkirch, Mediasch, Schässburg, Grosschenk i Reps, tudzież terytoryum dystryktów Kronstadt i Bistritz, z wyłączeniem filialnego powiatu Szellistie, dominium Törzburg i miejsc: O-Tohán, Zernesd, Vledény, Sóvna, Boholcz, Kálbor, Glimboka, Fófeld, Szászáhúsz, Földvár, Rukur, Kolun, Kercz, Frek, wyższy i niższy Sebes, Portsesd, Oláh-Tyukos, Dál, Gurarau, Popláka, Lomány, Lámkerek, Rekitc, Sztrugár, Oláh-Pian, Kerpenyes, Kleinpold, Nagy-Ludos, Pojána, Ród i Toportsa;

2. c. miasto wolne Elisabethstadt;

3. leżący jako enklawa (l'enclave) między saskiemi powiatami proces Bel, Retén i Bürkös z dawniejszego wyż-Albeńskiego komitatu, z wyjątkiem miejsc Galátz, Gainár, Felek, Hejásfalva, Szederjes; tudzież miejsc: Pálos, Volldorf, Mohá, wyż-Albeńskiego komitatu, dalej miejsce graniczne Westen.

4. Miejsca dawniejszego niższo-Albeńskiego komitatu Abtsdorf, Scholten, Schorosten, Mág, Etsellö, Szetsel, wraz z miejscem Sárkány dystryktu Fogarasch.

5. Miejsca dawniejszego Kockelburgskiego komitatu: Ehrgang, Tolldorf, Hundsdorf, Irmesch, Johannisdorf, Klein-Alisch, Klein-Lasseln, Malldorf, Maniersch, Marienburg, Nadesch, Neudorf, Reussdorf, Roth, Zendrisch, Zuckmantel, Belesdorf, Blasendorf (Balastelke), Bunnesdorf, Durless, Jakobsdorf, Füszen, Puschendorf, Schmiegen, Tatarloch, Schönau, Almen i Spiny; nareszcie

6. Miejsca dawniejszego środkowego komitatu Szolnok, tudzież komitatów Doboká, Kolos i Thorda, jako to: Tschepán, Burghalle, Gross-Schagen, Galljátz, Jakobsdorf, Kusma, Arokállya, Moritzdorf, Munzdorf, Netz, Szeretfalva, Sófalva, Ungers, Zagendorf, Zelt, Paszbusch, Botsch, Eida, Ludwigsdorf, Pintaken, Schöndorf, Teckendorf, Vela, Zepling, Birk, Radnoffáya, Felfalu, wyższy i niższy Eidisch, saski Reen i węgierski Reen.

II. Obwód Karlsburgski obejmuje cały dawniejszy komitat Zaránd, Hunyad i niższy Albeński, z wyjątkiem miast Enyed i miejsc Miriszló, Szecsel, Mág, Ecsellő, Abtsdorf (Csicso-Holdvilag), Schoresten (Sorostyén) i Scholten (Szász Csanád) dystrykt Fogarasch, wyjąwszy miejsce Sárkány, powiat Broos, Szelistyński powiat filialny, dominium Törzburg, proces Tatárlak i Rathnod dawniejszego komitatu Kockelburgskiego z wyjątkiem miejsc: Buzás, Besenyő, Kerellő, Kerellő-Szent-Pál, K. i N. Csergéd, K. i N. Teremi, Ugra, Vajdakút, Vidrászeg, Schönau (Szépmező), Spiny, Tatárlaka, Faisz, tudzież miejsca Kockelburgskiego komitatu, Kockelburg i Majoshegye, miejsca dawniejszego Tordaskiego komitatu A. i F. Szolcsva, Lupsa, Podsága, Bedellő i Gyertyánós, tudzież wyłączone z dawniejszych saskich obwodów miejsca: O-Tohán, Vledény, Zernesd, Oláh-Tyukos, Sóna Boholtz, Kálbor, Főldvár, Rukur, Kolun, Glimboka,

Beilage A.

Beschreibung des Umfanges und der Abgränzung der fünf Kreise des Grossfürstenthumes Siebenbürgen.

I. *Der* Hermannstädter *Kreis (das Sachsenland) begreift in sich:*

1. *Das Gebiet der bisherigen sächsischen Stühle* Hermannstadt, Reismarkt, Mühlenbach, Leschkirch, Mediasch, Schässburg, Grosschenk *und* Reps, *und der Districte:* Kronstadt *und* Bistritz, *mit Ausscheidung des Filialstuhles* Szellistie, *des* Törzburger *Dominiums und der Ortschaften:* O-Tohán, Zernesd, Vledény, Sóvna, Boholcz, Kálbor, Glimboka, Fófeld, Szászáhúsz, Földvár, Rukur, Kolun, Kercz, Frek, *Ober- und Unter*-Sebes, Portsesd, Oláh-Tyukos, Dál, Gurarau, Popláka, Lomány, Lámkerek, Rekite, Sztrugár, Oláh-Pian, Kerpenyes, Kleinpold, Nagy-Ludos, Pojána, Ród *und* Toportsa;

2. *die k. Freistadt* Elisabethstadt;

3. *den als Enclave zwischen den sächsischen Stühlen gelegenen* Beller, Reténer *und* Bürköser *Process des früheren Ober*-Albenser *Comitates mit Ausnahme der Orte* Galátz, Gainár, Felek, Hejásfalva, Szederjes; *ferner die Orte:* Pálos, Volldorf, Mohá, *des Ober*-Albenser *Comitates, dann den Gränzort* Westen.

4. *Die Ortschaften des früheren Unter*-Albenser *Comitates* Abtsdorf, Scholten, Schornsten, Mág, Etsellö, Szetsel *nebst der Ortschaft* Sárkány *aus dem* Fogaraser *Districte;*

5. *die Ortschaften des früheren* Kockelburger *Comitates:* Ehrgang, Tolldorf, Hundsdorf, Irmesch, Johannisdorf, Klein-Alisch, Klein-Lasseln, Malldorf, Maniersch, Marienburg, Nadesch, Neudorf, Reussdorf, Roth, Zentrisch, Zuckmantel, Belesdorf, Blasendorf (Balastelke), Bunnesdorf, Durless, Jakobsdorf, Füszen, Puschendorf, Schmiegen, Tatarloch, Schönau, Almen *und* Spiny; *endlich*

6. *die Ortschaften des ehemaligen* Inner-Szolnoker, Dobokáer, Koloser *und* Thordaer *Comitates:* Tschepán, Burghalle, Gross-Schagen, Gallátz, Jakobsdorf, Kusma, Arokállya, Moritzdorf, Munzdorf, Netz, Szeretfalva, Sófalva, Ungers, Zagendorf, Zelt, Paszbusch, Botsch, Eida, Ludwigsdorf, Pintaken, Schöndorf, Teckendorf, Vela, Zepling, Birk, Radnoffáya, Felfalu, *Ober- und Unter*-Eidisch, *sächsisch* Reen *und ungarisch* Reen.

II. *Der* Karlsburger *Kreis umfasst das ganze frühere* Zaránder, Hunyader *und Unter*-Albenser *Comitat, mit Ausnahme der Stadt* Enyed *und der Ortschaften* Miriszló, Szecsel, Mág, Ecsellö, Abtsdorf (Csicso-Holdvilag) Schoresten (Sorostyén) *und* Scholten (Szász-Csanád) *den* Fogaraser *District mit Ausnahme der Ortschaft* Sárkány, *den* Brooser *Stuhl, den* Szelistyer *Filialstuhl, das* Törzburger *Dominium, den* Tatárlaker *und* Rathnoder *Process des früheren* Kockelburger *Comitates mit Ausnahme der Orte:* Buzás, Besenyö, Kerellö, Kerellö-Szent-Pál, K. *und* N. Cserged, K. *und* N. Teremi, Ugra, Vajdakút, Vidrászeg, Schönau (Szépmezö), Spiny, Tatárlaka, Faisz, *dann die Ortschaften des* Kockelburger *Comitates,* Kockelburg *und* Majoshegye, *die Ortschaften des früheren* Tordaer *Comitates* A. *und* F. Szolcsva, Lupsa, Podsága, Bedellö *und* Gyertyános, *ferner die aus den früheren sächsischen Kreisen ausgeschiedenen Ortschaften* O-Tohán, Vledeny, Zernesd, Oláh-Tyukos, Sóna Boholtz, Kálbor, Földvár, Rukur, Kolun, Glimboka, Fofeld

Fofeld, Szászahúz, Frek, Kercz, A. i F. Sebes, Portsesd, Poplaka, Gurarou, Kerpenyes, K. Pold, N. Ludos, Pojána, Rod, Toportsa, Dáál, Lámkerék, Lomány, Oláh-Pián, Sztrugár, nareszcie miejsca zniesionego komitatu wyższo-Albeńskiego: Galátz, Turzon, Mátéfalva, Dák, Héviz, Bogáth, Hidegkút, Longodár, Királyhalma, Gajnár, Oláh-Ujfalu.

III. Obwód Kołozwarski składa się z całego obwodu Kraszna, środkowego Szolnok, i górnego obwodu komitatu Doboka, z wyjątkiem miejsc Hosszu-Ujfalu, Kelencze, K. Debreczen, K. i N. Goroszló, Köd, Náprád, Róna, Turbutza, z dawniejszego Seklerów powiatu Aranyos, z miasta Torda, wraz z Torda-Akna i z procesem Sz.-László, Lupsa, Thoroczko i Aranyos dawniejszego komitatu Torda, wyjąwszy miasta A. i F. Szolesva, Lupsa, Podsága, Bedellő, Gyertyános, Kecze, Hadrév, Gerend Keresztur, z wyższego, obwodu z procesu Kolos i miejsc dawniejszego Koloskiego komitatu A., F. Nemes-Zsúk, Kötelend, Visá i Báréo, nakoniec z miasta Enyed i miejsca Miriszló dawniejszego niższego komitatu Albeńskiego.

IV. Obwód Dées obejmuje cały dystrykt Kővár, dawniejszy środkowy komitat Szolnok, z wyjątkiem miejsca Tschepan, terytoryum drugiego granicznego pułku Romańskiego, dolny obwód komitatu Doboká, bez miejsc tego komitatu, w saskim kraju objętych, dolny obwód dawniejszego Kološ, z wyjątkiem procesu Koloś i miejsc A., F. i Nemes-Zsuk Kötelend, Visa, Bárév, Paschbusch (Paszmos), Batesch (Bátos), Gross-Eida (N. Ida) Ludwigsdorf (Ludveg), Peitaken (Pentek), Schöndorf (Széplak), Teckendorf (Teke), Vela (Vajola), Zepling (Dedrád), Tancs i Szász-Fülpös, dalej obejmuje miejsca Gerend-Keresztur, Kecze, Hadrév, Balla, Hétbük, Olah-Nádos, Processus campestris i dolny obwód Tordaskiego komitatu, z wyjątkiem M. Jára i Körtvélykapúskiego procesu, tudzież miejsc Torda, Torda-Akna, Birk (Petele) Rathnedfaja, Felfalu, wyższy i niższy Eidisch (F. i A. Idéts), saski i węgierski Reen, nakoniec miejsca dawniejszego środkowego komitatu Szolnokskiego, Hosszu-Ujfalu, Kelencze, Köd, K. i N. Goroszló, Náprád-Rona, Turbutza, K. Debreczen.

V. Obwód Maros-Vásárhely nareszcie obejmuje dawniejsze Seklerów powiaty: Máros, Udvarhely, Háromszék i Csik, proces Peselneker i miejsca Agostonfalva, A. i F. Rákos, Petek, Felek, Hejásfalva, Szederjes i Ürmös, dawniejszego wyższo-Albeńskiego komitatu, procesa M. Jára i Körtvélykapu komitatu Torda, z wyjątkiem miejsc Balla-Hétbük i Oláh-Nados, nareszcie miejsca dawniejszego komitatu Kockelburgskiego: Abosfalva, Bernád, Borzás, Bonyha, Dányán, Dées falva, F. Kapolna, Gálfalva, Harangláb, Hederfája, Leppend, M. Sáros, Mikefalva, Oláh-Solymos, Oláh-Sz. László, Pocsfalva, Szász-Csávás, Szőkefalva, Széplak, Ádamos, Dombó, Királyfalva, Dicső St. Márton, Sővenyfalva, Gogány, Gogány-Varallya, Buzás-Besenyő, Kerellő, Kerellő-Sz.-Pál, K. i N. Cserged, K. i N. Teremi, Ugra, Vajdakut, Vidraszeg, K. i N. Kend, Vámos-Udvarhely, Korod, Korod-Sz.-Márton, Balavására Egrestő, Pipe, Oláh-Zsákod, K. i N. Bun, Oláh-Hidegkut, Oláh-Andrásfalva, Ujlak.

Szászahúz, Frek, Kercz, A. *und* F. Sebes, Portsesd, Poplaka, Gurarau, Kerpenyes, K. Pold, N. Ludos, Pojána, Rod, Toportsa, Dáál, Lámkerék, Lomány, Oláh-Pián, Sztrugár *endlich die Ortschaften des aufgelösten Ober*-Albenser *Comitates* Gallátz, Turzon, Mátéfalva, Dák, Hévíz, Bogáth, Hidegkút, Longodár, Királyhalma, Gajnár, Oláh-Ujfalu.

III. *Der* Klausenburger *Kreis besteht aus dem ganzen* Krasznaer, *Mittel*-Szolnoker *und dem oberen Kreise des* Dobokaer *Comitates mit Ausnahme der Orte* Hosszu-Ujfalu, Kelencze, K. Debreczen, K. *und* N. Goroszló, Köd, Náprád, Rona, Turbutza, *dem früheren* Aranyoser *Szekler-Stuhle, aus der Stadt* Torda *sammt* Torda-Akna *und dem* Sz. Lászloer, Lupsaer, Thuroczkoer *und* Aranyoser *Processe des früheren* Tordaer *Comitates mit Ausnahme der Orte* A. *und* F. Szolesva, Lupsa, Podsága, Bedellö, Gyertyános, Kecze, Hadrév, Gerend Keresztur, *aus dem oberen Kreise, dem* Koloser *Processe und den Ortschaften des früheren* Koloser *Comitates*, A., F. *und* Nemes-Zsúk, Kötellend, Visá *und* Báréo, *endlich aus der Stadt* Enyed *und dem Orte* Miriszló *des früheren Unter*-Albenser *Comitates*.

IV. *Der* Déeser *Kreis begreift in sich den ganzen früheren* Kövárer *District, das frühere Inner*-Szolnoker *Comitat mit Ausnahme der Ortschaft* Tschepan, *das Gebiet des zweiten Romanen-Gränz-Regimentes, den unteren Kreis des* Dobokáer *Comitates ohne die zum Sachsenlande einbezogenen Ortschaften dieses Comitates, den unteren Kreis des früheren* Koloser *Comitates, mit Ausnahme des* Koloser *Processes und der Ortschaften* A., F. *und* Nemes-Zsúk, Kötelend, Visa, Bárév, Paschbusch (Paszmos), Batesch (Bátos), Gross-Eida (N. Ida), Ludwigsdorf (Ludvég), Peitaken (Péntek), Schöndorf (Széplak), Teckendorf (Teke), Vela (Vajola), Zepling (Dedrád), Tancs *und* Szasz-Fülpös, *die Ortschaften* Gerend-Keresztur, Kecze, Hadrév, Balla, Hétbük, Olah-Nádos, *den* Processus campestris *und den unteren Kreis des* Tordaer *Comitates mit Ausnahme des* M. Járaer *und* Körtvélykapuer *Processes und der Ortschaften* Torda, Torda-Akna, Birk (Petele), Rathnodfaja, Felfalu, *Ober- und Unter*-Eidisch (F. *und* A. Idéts), *sächsisch und ungarisch* Reen, *endlich die Ortschaften des früheren Mittel*-Szolnoker *Comitates* Hosszu-Ujfalu, Kelencze, Köd, K. *und* N. Goroszló, Náprád-Rona, Turbutza, K. Debreczen.

V. *Der Kreis* Maros-Vásárhely, *endlich umfasst die früheren Szekler-Stühle* Máros, Udvarhely, Háromszék *und* Csik, *den* Peselneker *Process und die Ortschaften* Agostonfalva, A. *und* F. Rákos, Petek, Felek, Hejásfalva, Szederjes *und* Ürmös *des früheren Ober*-Albenser *Comitates, die Processe* M. Jára *und* Körtvélykapu *des* Tordaer *Comitates mit Ausnahme der Orte* Balla-Hérbük *und* Oláh-Nados, *endlich die Ortschaften des früheren* Kockelburger *Comitates* Abosfalva, Bernád, Borzás, Bonyha, Dányán, Déesfalva, F. Kapolna, Gálfalva, Harangláb, Hederfája, Leppend, M. Sáros, Mikefalva, Oláh-Solymos, Oláh-Sz. László, Pócsfalva, Szász-Csávás, Szökelfalva, Széplak, Ádamos, Dombó, Királyfalva, Dicsö St. Márton, Sövenyfalva, Gogány, Gogány-Varallya, Buzás-Besenyö, Kerellö, Kerellö-Sz.-Pál, K. *und* N. Cserged, K. *und* N. Teremi, Ugra, Vajdakut, Vidraszeg, K. *und* N. Kend, Vámos-Udvarhely, Korod, Korod-Sz.-Márton, Balavására, Egrestö, Pipe, Oláh-Zsákod, K. *und* N. Bun, Oláh-Hidegkut, Oláh-Andrásfalva, Ujlak.

Załączenie *B.*

Podział kraju koronnego Siedmiogrodu na pięć oddziałów i 36 starostw powiatowych.

Obwód	Starostwo powiatowe	Eksponowani komisarze powiatowi	Przydzielone powiaty sądowe
Hermannstadt	Hermannstadt	Leschkirch	Hermannstadt
		Raissmarkt	Leschkirch, Mühlenbach
	Reps		Agnetheln, Grosschenk, Reps
	Schässburg		Elisabethstadt, Schässburg
	Mediasch		Mediasch, Marktschelken
	Kronstadt		Kronstadt, Hoszufalu
	Bistritz		Bistritz, Lechnitz,Saski-Reen
Karlsburg	Karlsburg		Karlsburg, Tövis
	Abrudbánya	Offenbánya	Zalathna, Topánfalva
	Körobánya		Halmágy, Brád
	Blasendorf		Blasendorf, Vizakna
	Maros-Ujvár		Maros-Ujvár, Rathnod
	Déva		Déva, Illye, Maros-Solymos
	Hátzeg		Hátzeg, Borbatritz, V. Hunyad
	Szaszváros		Szaszváros (Broos)
	Orláth		Orláth
	Fogaras	Törtzburg	Persany, Törtzburg, Fogaras, Porumbach
Klausenburg (Kołozwar)	Klausenburg		Klausenburg, Válaszút
	Bánffy-Hunyad		Bánffy-Hunyad, Gyalu
	Szilágy-Somlyó		Szilágy-Somlyó, Zovány
	Thorda		Thorda, Nagy-Enyed, Thoroszkó
	Zilah		Zilah, Szilágy-Cseh, Hid-Almás
	Tasnád		Tasnad
Dées	Dées		Semesnye, Dées, Betlen.
	Nagy-Somkut		Nagy-Somkut, Monostor-Kápolna
	Retteg		Magyar-Lápos, Retteg
	Szamos-Ujvár		Mocs, Samos-Ujvár
	Uzdi-Szt.-Péter		Uzdi-Szt.-Péter, Záh
	Nászód		Nászod, Szt.-György, Bárot-Bodos
	Görgény-Szt.-Imre		Monor, Görgény-Szt.-Imre
M. Vásárhely	M. Vásárhely		Mezö-Madaras, Diczö-Szt.-Márton, M. Vásárhely
	Makfalva		Makfalva
	Udvarhely		Udvarhely, Keresztur
	Csik-Szereda		Csik-Szereda, Kozmás
	Gyergyö-Sz.-Miklós		Gyergyö-Szt--Miklós
	Szepsi-Szt.-György		Szepsi-Szt.-György, Bárot-Bodos
	Kezdi-Vásárhely		Barátos, Kezdi-Vásárhely

Beilage B.

Eintheilung des Kronlandes Siebenbürgen in fünf Kreise und 36 Bezirkshauptmannschaften.

Kreis	Bezirks-hauptmannschaft	Exponirte Bezirks-Commissäre	Zugewiesene Gerichtsbezirke
Hermannstadt	Hermannstadt	Leschkirch	Hermannstadt
		Raissmarkt	Leschkirch, Mühlenbach
	Reps		Agnetheln, Grosschenk, Reps
	Schässburg		Elisabethstadt, Schässburg
	Mediasch		Mediasch, Marktschelken
	Kronstadt		Kronstadt, Hoszufalu
	Bistritz		Bistritz, Lechnitz, Sächsich-Reen
Karlsburg	Karlsburg		Karlsburg, Tövis
	Abrudbánya	Offenbánya	Zalathna, Topánfalva
	Körosbánya		Halmágy, Brád
	Blasendorf		Blasendorf, Vizakna
	Maros-Ujvár		Maros-Ujvár, Rathnód
	Déva		Déva, Illye, Maros-Solymos
	Hátzeg		Hátzeg, Borbatritz, V. Hunyad
	Szaszváros		Szaszváros (Broos)
	Orláth		Orláth
	Fogaras	Törtzburg	Persany, Törtzburg, Fogaras, Porumbach
Klausenburg	Klausenburg		Klausenburg, Válaszút
	Bánffy-Hunyád		Bánffy-Hunyád, Gyalu
	Szilágy-Somlyó		Szilágy-Somlyó, Zovány
	Thorda		Thorda, Nagy-Enyed, Thoroszkó
	Zilah		Zilah, Szilágy-Cseh, Hid-Almás
	Tasnád		Tasnád
Dées	Dées		Semesnye, Dées, Bethlen
	Nagy-Somkut		Nagy-Somkut, Monostor-Kápolna
	Retteg		Magyar-Lápos, Retteg
	Szamos-Ujvár		Mocs, Szamos-Ujvár
	Uzdi-Szt.-Péter		Uzdi-Szt.-Péter, Záh
	Nászód		Nászod, Szt.-György, Borgoprund
	Görgény-Szt.-Imre		Monor, Görgény-Szt.-Imre
M. Vásárhely	M. Vásárhely		Mezö-Madaras, Diczö-Szt.-Márton, M. Vásárhely
	Makfalva		Makfalva
	Udvarhely		Udvarhely, Keresztur
	Csik-Szereda		Csik-Szereda, Kozmás
	Gyergyö-Szt.-Miklós		Gyergyö-Szt.-Miklós
	Szepsi-Szt.-György		Szepsi-Szt.-György, Bárot-Bodos
	Kezdi-Vásárhely		Barátos, Kezdi-Vásárhely